

Eksistensielt vakuum

//

//]]]]> //]]>

Hobbyeksistensialister vil gjerne unngå «å stivne i faktisiteten». Studio Sokrates kan nå tilby en enkel oppskrift: «Det eksistensielle vakuum». En grunnstemning som garantert vil befordre nye prosjekter.

Lars Nilsen er programleder i Studio Sokrates og skriver om sine kommende programmer og filosofiske undringer på Salongen.

Viktor «who?»

Viktor Frankl vokste opp og ble student i Wien på 1920-tallet. Han kjente både Freud og Adler, og gjorde seg bemerkta ved sin interesse for tungsinn og depresjon. Han leste medisin og utvikla et program for studenter i Wien i 1928 – som skulle beskytte mot en alt for høy selvmordsrate ved universitetet. Arbeidet hans virket og ble lagt merke til. I 1931 var der ingen selvmord ved universitetet.

Fra tid til annen blir psykiateren oppsøkt av pasienter som tviler på at livet har noen mening. Denne

tilstanden har jeg kalt eksistensielt vakuum, skriver Viktor Frankl i *Psykoterapi og eksistens* (s. 28).

Filosof Kari Opdahl forklarer:

Eksistensielt vakuum er noe alle mennesker opplever innimellom. Det er en tilstand, og i denne tilstanden er alt svart. Vi mister interessen for alt. Ingen ting frister oss, verken mat eller fornøyer. Vi mister initiativet, orker ingen ting, vi sitter der, liksom «daukjøtt» i stolen vår. Og så begynner vi å tvile på om livet har mening. Hva er vitsen med å være her? Hva er vitsen med å leve? Da er vi i et eksistensielt vakuum.

I forlengelse av denne erkjennelsen sier Viktor Frankl (og Sokrates) at livet alltid har en mening, alltid, helt fram til individets siste øyeblikk. Problemet er at vi av og til «mister» denne erkjennelsen: Enten vi vil eller ikke så er vi mennesker, med alle de begrensninger som gjelder et menneskeliv, vi er feilbarlige, vi utsettes for lidelse og vi skal dø.

Meningen

Vi kan kompensere ved å erkjenne at vi kan «yter noe til verden ved våre skapende evner, vi kan høste noe fra verden gjennom vår erfaring og våre opplevelser og vi kan velge holdning til livet og lidelsen».

Dette siste, dette med å velge holdning er kanskje det vanskeligste. At livet har mening er vrient å erkjenne når situasjonen er som mørkest. «Vår frihet består i at vi kan ta standpunkt til de vilkårene i menneskelivet (*Conditio humana*) – som vi ikke kan gjøre noe med», skriver Frankl (s. 33).

De av leserne som bruker Spotify kan finne musikken vi spiller i Studio Sokrates [her](#).